

Секція 12: Педагогічні науки

ВИШНЕНКО ЛЮДМИЛА ІВАНІВНА

студент,

*Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інформаційне суспільство потребує творчих особистостей, здатних самостійно мислити, приймати нестандартні рішення, адаптувати знання в різних галузях до постійно змінюваних умов життєдіяльності, активно розбудовувати суспільну інфраструктуру з використанням найсучасніших технологій, тому реалізація потенціалу учнів є актуальним завданням сучасної освіти. Головна мета сучасної освітньої діяльності – впровадження ефективних методичних засобів, технологій навчання, виховання й самовдосконалення дітей. Сучасна освітня парадигма вимагає переходу від пасивних до активних технологій навчання. Однією з таких технологій є проектна, яка базується на методі проектів.

Навчальний проект – це організаційна форма роботи, яка орієнтована на засвоєння навчальної теми або навчального розділу і складає частину стандартного навчального предмета. В основі методу проектів лежить дослідницька, пошукова та творча діяльність учнів, що має прикладне значення. Для цього потрібна проблема, узятя з реального життя. Учитель може підказати джерела інформації, а може просто направити думку учнів в потрібному напрямі для самостійного пошуку.

Метод проектів – це певним чином організована пошукова дослідницька діяльність учнів, яка передбачає не просто досягнення того або іншого результату, оформленого у вигляді конкретного практичного

виходу, але організацію процесу досягнення цього результату. Це особливий шлях пізнання, спосіб організації процесу пізнання, спосіб досягнення мети через детальну розробку проблеми, яка повинна завершитися цілком реальним, відчутним практичним результатом, оформленим тим або іншим чином.

Метод проектів сприяє інтенсифікації та оптимізації навчального процесу і дозволяє учням аналізувати навчальну інформацію, творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу, зробити засвоєння знань більш доступним, конструювати свої знання тощо.

Для досягнення результату учні навчаються самостійно мислити, знаходити і вирішувати проблеми, залучаючи для цієї мети знання з різних областей, навчаються прогнозувати результати і можливі наслідки інших варіантів розв'язання проблеми, здобувають уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Учні використовують ресурси Інтернету, створюють web-сайти навчальних проектів, мультимедійні презентації та публікації.

Метод проектів завжди припускає розв'язування певної значущої для учнів проблеми, яка передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого, – інтегрування знань, умінь із різних галузей науки, техніки, технології та творчих галузей. Результати виконаних навчальних проектів повинні бути, так би мовити, «відчутними», тобто, якщо це теоретична проблема, то має бути конкретне її розв'язання, якщо практична – конкретний результат, готовий до впровадження [8]. До того ж специфіка навчальних проектів полягає в тому, що вони за своєю суттю є міжпредметними.

Який би не був тип проекту (дослідницький, творчий, ролево-ігровий, практико-орієнтований та ін.), учням приходять на допомогу інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ).

Базовими дидактичними властивостями ІКТ є:

- висока швидкість передачі даних;
- двосторонній характер комунікації, що забезпечує інтерактивність;
- можливість роботи з гіпертекстом і мультимедіа;
- можливість здійснення пошуку у великих об'ємах інформації.

Для складання комплексу засобів навчання при використанні методу проектів необхідно визначити цілі, завдання, описати результат на виході, відібрати зміст навчання, визначити форми і методи роботи, виявити склад необхідних технічних засобів навчання (у нашому випадку засобів ІКТ), які за своїми дидактичними властивостями і функціями найоптимальніше сприятимуть досягненню дидактичних цілей.

При відборі засобів ІКТ слід враховувати і економічну складову, можливість їх використання у рамках уроку. Наприклад, при проведенні телекомунікаційного проекту (специфікою якого є навчальна діяльність, організована на основі Інтернет-сервісів) можна вибрати в якості складової комплексу засобів електронну пошту і форум, але якщо дозволяють фінанси, то можна замовити і вебінар; якщо дозволяє швидкість передачі даних, можна організувати відеоконференцію з партнерами за проектом на базі ПЗ типу Skype. Оскільки метод проектів припускає в тому або іншому вигляді дослідження проблеми і роботу з великими об'ємами інформації по темі, то використання ІКТ буде доцільним і педагогічно виправданим [7].

Інформаційно-комунікаційні технології можна віднести до технологічних засобів, і вони спрямовані на підготовку особистості інформаційного суспільства, формування вмінь працювати з інформацією, розвиток комунікативних здібностей, формування дослідницьких умінь та вмінь вибору оптимальних рішень, забезпечення великим обсягом якісної інформації.

Метод навчальних проектів зараз поширюється в Україні завдяки всесвітній благодійній програмі Intel® «Навчання для майбутнього», яка

була розроблена американськими авторами для підготовки вчителів загальноосвітніх шкіл до ефективного застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі. Програма передбачає підготовку педагогічних працівників з ефективного використання педагогічних та інформаційних технологій під час організації самостійної проектно-дослідницької діяльності учнів [3].

Працюючи над проектом, учні можуть використовувати комп'ютер для обміну інформацією електронною поштою, аналізу отриманих результатів, побудови графічних зображень, пошуку інформаційних ресурсів в Інтернеті, створення публікації, презентації, веб-сайту. Наприклад, програма Microsoft Office PowerPoint дає змогу створити презентацію, в якій вони можуть відобразити висновки стосовно отриманих результатів [8].

Вищезазначене дозволяє зробити такі висновки: однією з технологій, що забезпечують особистісно-орієнтоване виховання і навчання, є метод проектів, що увібрав в себе активне використання інформаційно-комунікаційних технологій на сучасному етапі. Ефективність використання в навчальному процесі інформаційно-комунікаційних технологій є безперечною, адже вони сприяють формуванню комунікативної і життєвої компетенцій. Діяльність учня на уроках із застосуванням ІКТ стає вирішальною: він вчиться самостійно здобувати і застосовувати знання. Окрім того, такі проекти допомагають виробити вміння працювати з інформацією, що підвищує конкурентоздатність учня спочатку в освіті, а пізніше і в сфері його професійної діяльності. Виробляється також здатність до самовдосконалення, самостійного пошуку і творчості, змінюються відносини «вчитель – учень» на «учень – вчитель», виникає атмосфера співробітництва, партнерства, що призводить до формування особистості, здатної не тільки до пошуку і творчості, а й до спілкування і толерантності у відносинах між людьми. Отже, уроки з

застосуванням методу проектів стають особистісно значущими, а значить реалізується одна з освітніх проблем: відповідність «шкільного продукту» запитам інформаційного суспільства.

Інформаційне забезпечення навчальної діяльності при використанні методу проектів вимагає ІКТ насиченого середовища і сам навчальний проект стає організаційною формою роботи з ІКТ.

Література:

1. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» від 9 січня 2007 року, № 537-в.
2. Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження державної програми «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006-2010 роки» від 7 грудня 2005 року, №1153.
3. Intel@Навчання для майбутнього: Навч. видання. – К.: Нора-прінт, 2006.
4. Державний стандарт базової і повної середньої освіти / Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях, колегіумах. – 2004.– №3.– С.76-80.
5. Копотій В.В. Використання методу навчальних проектів у класах природничо-математичного профілю / Науковий часопис НПУ імені М.П. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова. – № 3 (10) – 2005. – С. 84–102.
6. Краевский В.В., Хуторской А.В. Основы обучения. Дидактика и методика: М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 352 с.
7. Круглик В.С. Концепція сучасного педагогічного програмного засобу. / Інформаційні технології і засоби навчання. Випуск 3, 2007 р.
8. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования. – М. : ИЦ «Академия», 2000. – 272 с.